

рамках НДР

№0114U006405 та №0110U008151. Щуром одноразово трансторакально вводилась суспензія часточок SiO₂. У дослідження включено результати групи з 12 щурів лінії Вістар масою ($258,2 \pm 54,8$) грамів та віком ($7,2 \pm 0,98$) місяці. На 8-му тижні після трансторакального введення мікрочасточок SiO₂ виявлені зміни альтеративного харак-

теру в епітелії каналець нирок та судинних клубочків даного органу. В стінці капілярів клубочка зафіксовано набу-хання та гомогенізацію сполучної тканини, що і стало причиною збільшення їх об'єму. Також виявлене локальне набухання ендотеліальних клітин судинного тільце, які подекуди мають подвоєне ядро. В ділянках мукоїдного на-брязку тканин нирки кількість клітин зменшена і мають місце явища каріолізису. Детальні дослідження гістологічних препаратів печінки та серця щурів не виявило суттєвих деструктивних змін.

Висновки. Порівнявши патоморфологічні зміни в дослідженіх внутрішніх органах щурів можна висловити гіпотезу, що локальне введення надмалих часточок SiO₂ може асоціюватись із ушкодженням внутрішніх органів, а головним органом-мішенню є нирки.

ГІСТОХІМІЧНІ ТА МОРФОМЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВКОЛОПУЛЬПАРНОГО ДЕНТИНУ HISTOLOGIC AND MORPHOMETRIC FEATURES OF CIRCUMPULPAR DENTIN

Богданова Д.В // Bogdanova D.V

Науковий керівник: асистент, к. мед. н. Совгиря С. М. ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра Патологічної анатомії з секційним курсом (зав. каф. Проф. Старченко І.І.)

м. Полтава

Дентин у порівнянні з емаллю є менш твердою та пористою субстанцією. Це зумовлено наявністю багаточисель-нихдентинних каналець, які знаходяться у відростках одонтобластів. Вони пронизують зону предентину, утворюючи навколо себе інтра- та перитубулярний дентин.

Мета дослідження - виявлення морфометричних та гістохімічних особливостей зони навколо пульпарного дентину в різних ділянках великих кутніх зубів.

Встановлено, що багатокореневі зуби мають деякі мікроскопічні відмінності розміщення одонтобластів в рогах, усті та кореневій частині зуба.

Так, в ділянці рогів пульпи ядра одонтобластів мають багаторядну будову. Виявлено, що при забарвленні по Ван Гізону ядра одонтобластів забарвлюються у зеленуватий колір, зона предентину – у яскраво червоний колір, а ділянки регулярного дентину – у червоний колір. Проведені підрахунки кількості ядер та дентинних трубочок, які розміщені в предентині, встановили, що їх співвідношення приблизно становить 1:1, тобто 96 ядер на 90 дентинних трубочок у чоловіків та 71 ядро на 70 дентинних трубочок у жінок. На нашу думку, багаторядне розташування ядер одонтобластів зумовлено їх різним розміщенням відносно судин мікроциркуляторного русла. Так, одонтобластичні клітини, з ядрами розташованими поблизу мікросудин, займаються синтезом преколагенових структур. В той час як одонтобласти, ядра яких розміщені поблизу предентину, секретують ці речовини. Проведені гістохімічні дослідження відростків одонтобластів навколо пульпарної зони свідчать, які оточені вузькою темно-фіолетовою оболонкою інтратубулярного дентину. Гістохімічно встановлено, що за цією оболонкою знаходяться тонковолокнисті структури перитубулярного дентину. Враховуючи те, що інтратубулярний Нильс-позитивний дентин складається з фосфоліпідів, можна стверджувати про пасивний перенос простетичних складових колагену, з яких в подальшому утворюються ШІК-позитивні преколагенові структури. Дане положення підтверджується проведеним комплексним гістохімічним забарвленням на колаген ШІК-водним голубим. Так, на поперечному шліфі навколо відростків одонтобластів в зоні перитубулярного дентину розташовані як гомогенні ШІК-позитивні структури, так ітонкі преколагенові волокна.

Підводячи підсумок даного дослідження, можна зробити висновок, що в навколо пульпарному дентині рогів пуль-ти здійснюються складні біохімічні процеси за рахунок функціональної активності одонтобластів. Завдяки наявності фосфоліпідів в інтратубулярній дентинній капсулі Неймана забезпечується транспорт простетичних елементів пре-колагену з утворенням предентину.

АНТРОПОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ЧЕРЕПА ТА НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ ПРИ АНОМАЛІЙНОМУ РОЗТАШУВАННІ ЇХ ОТВОРИВ ANTHROPOMETRIC MEASUREMENTS OF THE SKULL AND LOWER JAW WITH MALFORMED LOCATION OF THEIR HOLES

Дубровіна Е.А., Цвєтков О.В., Уманський Д.І., Чуприна С.Л., Кафка М.Є./ Dubrovina E.A., Cvetcov O.V., Umanskyi D.I., Chuprina S.L., Kafka M.E.

Наукові керівники: доц. к.мед.н. Тарасенко Я.А., доц. к.мед.н. Дубровіна О.В.
Кафедра анатомії людини, кафедра дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології ВДНЗУ “Українська медична